
Spillegalskap

FORSIDEBILDET

Foto Øivind Larsen

Jeg har en gang hatt et forhold til en spilleautomat. Da jeg var fersk student, hadde jeg julejobb som hjelpemann på lastebil. Vi kjørte epler fra Svelvik til Oslo. En kafé i Asker som vi pleide å passere ved lunsjtid, hadde en tioresautomat i gangen. Etter å ha fått et vel innøvd rapp fra min sjef, sjåføren, spyttet den ut 90 øre, hvilket var hva en kanne med kaffe til to kostet. Det var ikke pent. Moralen sviktet den gang. Jeg har ennå dårlig samvittighet når jeg passerer Asker.

Det blir litt annerledes hvis vi på ærlig vis forsøker å få automater til å spytte ut penger, men noe kan svikte da også. De fleste av oss klarer å stoppe spillet når vi har prøvd litt, resignerer og konstaterer at våre tapte kroner har gått til et godt formål, ikke til noens kaffe. Men så er det altså dem som fullstendig mister

hodet foran automaten. Forestillingen om at neste spillerunde *må* gi gevinst, blokkerer fornuften. All rasjonalitet forsvinner og det går over stokk og stein – i verste fall på vei mot økonomisk ruin.

Hva er det som hender når fornuften forsvinner? For noen skjer dette i form av spillegalskap, men det kan også være ved andre typer av blind lidenskap. Er det ikke psykologisk og psykiatrisk sett egentlig samme sak uansett hva det dreier seg om, når ellers fungerende individer dukker ned i det irrasjonelle på en selvdestruktiv måte? Hvorfor og hvordan?

Scenen på forsidebildet opplevde jeg som uhyggelig. Det var varmt. Gatedørene til den japanske spillehallen stod åpne, og jeg kunne se inn i det store lokalet, et rom fritt for munterhet og smil. Spenningen sitret. I lange rekker under grelle lysrør satt spillere foran maskiner, tause og dypt konsentrert om spaker og blinkende lamper. Her var det virkelighetsflukt og drøm som rådde. Flukt fra noe og drøm om noe annet når bare den store uttellingen var innkassert, noe de fleste måtte vite var temmelig uoppnåelig. Likevel satt de der. Oppslukt.

Led de av spillegalskap, drevet av utsikter til en hypotetisk gevinst?

Tja.

En annen forklaring er mulig: Kanskje var det selve spenningen som var gevinsten.

ØivindLarsen

Publisert: 10. september 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.